

TRESTNĚPRÁVNÍ zásady
ukládání trestů
DE LEGE FERENDA

**podle Osnovy trestního zákoníku
2008**

Prof. JUDr. V. Kratochvíl

zákaz retroaktivity TZk k tíži pachatele

- § 3

Užití zákona účinného v době rozhodování

- Pachateli lze uložit vždy pouze takový druh trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o trestném činu rozhoduje.
- O ochranném opatření se rozhodne vždy podle zákona účinného v době, kdy se o ochranném opatření rozhoduje.

Shoda s dikcí § 16 odst. 2 a 3 TrZ je zřejmá.

zásady zákonnosti, humánnosti a přiměřenosti trestů

• § 37

Obecné ustanovení pro ukládání trestních sankcí

- Trestní sankce lze ukládat jen na základě trestního zákona. (*nulla poena sine lege*)
- Pachateli nelze uložit kruté a nepřiměřené trestní sankce. Výkonem trestní sankce nesmí být ponížena lidská důstojnost.

Shoda s dosavadními zásadami je zřejmá.

- § 38

***zásady přiměřenosti trestních sankcí
podpůrnosti / subsidiarity trestní represe
ochrany poškozených***

- Trestní sankce je nutno ukládat s přihlédnutím k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu a poměrům pachatele; viz též § 39 a násl.
- Tam, kde postačí uložení trestní sankce pachatele méně postihující, nesmí být uložena trestní sankce pro pachatele citelnější. (TPH = ultima ratio)
- Při ukládání trestních sankcí se přihlédne i k právem chráněným zájmům osob poškozených trestným činem.

Prohloubení stávajících a zavedení nových zásad.

základní zásady výslovně neuvedené v TZk

- z. účelnosti TZk a trestu (dnešní § 1 a 23 TrZ)

DZ:

„Upouští se od deklaratorního formulování účelu (poslání) trestního zákoníku (a tím i účelu trestu). Účel trestního zákoníku, jako základního kodexu trestního práva hmotného, vyplývá z konkrétních ustanovení trestního zákoníku a je jím nepochybně ochrana práv a oprávněných zájmů fyzických a právnických osob, zájmů společnosti a ústavního zřízení České republiky, a to prostředky trestního práva. Tento účel vyplývá z předmětu úpravy, aniž by jak **účel** trestního zákoníku tak i **předmět** úpravy bylo třeba konkrétně vyjadřovat v nějakém konkrétním ustanovení, jak nakonec není obvyklé ani v zahraničních trestních zákonících, ve kterých také nebývá účel zákona či předmět úpravy výslovně vyjádřen, a přesto jeho posuzování orgány činnými v trestním řízení nečiní potíží, neboť dostatečně jasně a přesvědčivě vyplývá z vlastního obsahu trestního zákoníku. „